

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: The Provincial Library
Cor. Pritchard Ave. and McGr
Winnipeg, Man., Canad.

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

PIK XL 4. 8 (1215).

ЧЕТВЕР, 17. СІЧНЯ 1929.

WINNIPEG, MAN.

THURSDAY, JANUARY 17th, 1929. No. 8 (1215). VOL. XI

АМАНУЛА АБДИКУВАВ У КОРИСТЬ СВОГО СТАРШОГО БРАТА.

Реакційні повстанці, яких підтримувала Велика Британія, підходили до Кабула й бувши король мусів утікати аеропляном до Кандагару.

ЛОНДОН, 15. січня. — Намір короля Аманула поставити Афганістан нарівні з модерним індустриальним і культурним розвитком західних країн коштував його трон.

Звідомення з Пешавару в північно-західній Індії потверджує донесення до британських урядових кругів, що Аманула абдикував у користь свого брата Інаятула й втік аеропляном до Кандагару.

Лише в червні минулого року Аманула повернув зі своєї подорожі по Європі повний ентузіазму для заведення західних реформ у своїй країні, як це зробив Мустафа Кемаль Паша в Туреччині.

Розпорядки Аманулу мали успіх на території довкола столиці, але в далекіх околицях гористого королівства проти реформ виступили полки, які підняли реакційне повстання проти уряду.

Зразу виглядало, що король відносить успіхи, але остаточ-

но перевага пішла на бік повстанців. Тоді Аманула пробував цофнутися і відкликав заповіджені реформи, але вже було за пізно й реакційні повстанці вийшли переможцями.

Король Аманула правив Афганістаном майже десять років. Його наслідник князь Інаятула уродився в жовтні 1888 року і є старший від Аманула чотири роки.

(Повища депеша походить з британського жерела й нічого не згадує про те, що реакційне повстання в Афганістані було інстинговане британською владою в Індії, яка використала запровадження західних реформ як догідну хвилю для збунтування полів і взагалі реакційних елементів проти королівського уряду.)

Тепер, після абдикації Аманула, політикою Афганістану будуть керувати Британці, а новий король буде тільки лялькою в руках британського імперіалізму.)

КНЯЗЬ ІНАЯТУЛА, БРАТ АМАНУЛИ, КОРОЛЕМ АФГАНІСТАНУ.

НЮ ДЕЛІ, Індія, 15. січня. — Абдикація Аманула, як короля Афганістану, наступила в Кабулі в понеділок. Його старший брат, князь Інаятула, був негайно коронований королем на його місце.

Деталі останніх подій, що привели до абдикації Аманула, вказують, що в неділю його військо було примушено евакуувати долину Когедаман, де повстанці окупили важне село Де Коле, около три милі на захід від Кабула.

Те село було льокальною головною квартирою королівського війська і зі своїм великим гарнізоном і гарматами попало в неділю вечером в руки Бачай Сакао.

В понеділок повстанці продовжали свій наступ на Кабул і після бомбардування з гармат заняли певні узгір'я недалеко передмістя столиці. Тоді Аманула рішився абдикувати.

ГЕНЕРАЛ СЛАЩЕВ, БУВ. БІЛОГВАРДИЄЦЬ, УБИТИЙ В МОСКВІ.

МОСКВА, 14. січня. — Генерал Яков Александрович Слащев, бувши царський і білогвардійський командант, який перейшов на сторону радянської влади й через останніх шість років працював у народній комісаріаті військових справ, зівстав убитий вчора рано в своїй помешканні.

"Комсомольська Правда", повідомляючи про убивство, каже, що незнаний чоловік увійшов до кімнати Слащова, вистріляв до нього і вбив його. Убийник утік, заки хтось міг його спіймати.

"Красная Звезда", головний орган Червоної армії, сповіщаючи про смерть каже, що убивство було спричинене особистою пімстою.

Від 1922 року, коли генерал Слащев повернувся до Радян-

ського Союзу з Константинополя, куди він був утік з генералом Вранглем після розбиття білогвардійщини, він працював у генеральним штабі Червоної армії.

Генерал Слащев розпочав військову службу у царській армії 1902 року. В 1906 році він командував полком московської гвардії і після революції грав визначну роллю в білогвардійських кругах, що активно виступали проти радянської влади.

Недавно він надрукував важну військову книжку п. н. "Загальна тактика".

(Можна сподіватися, що убивство Слащова було виконане якимсь білогвардійцем.)

Товариші! Відновляйте перрадіату на "Укр. Роб. Вісті"!

Агенти кубанського уряду вбили у Мексику комуністичного лідера

Хуліо Мелля був визначним революціонером в латинській Америці. — Як секретар Комуністичної Партії Куби, був засуджений на смерть, але під напором робітників його звільнено у Мексику, де був членом Ц.В.К. мексиканської Комуністичної Партії. — Агенти уряду Мачада, контрольованого Заученими Державами, вбили його на вулиці міста Мексика.

МІГТО МЕКSIKO, 11. січня. — Американський імперіалізм, жадний експлуатувати робітників латинської Америки, убив ще одного з їхніх провідників. Хуліо Мелля, кубанський комуніст, був убитий вчора, вечером двома душегубами, висланими кубанським урядом, що є лялькою в руках американського імперіалізму.

Мелля й Тіна Модітта, добре знані комуністи, вийшли з офісу Товариства Нових Революційних Емігрантів з Куби, якого Мелля був секретарем. Мелля мав побачитися з чоловіком в одній каварні близько центра міста і Тіна чекала на нього в близькій телеграфній офісі. Коли Мелля повернувся, він сказав Тіні, що один Кубанець остеріг його, що прибули два агенти Мачада (президента Куби) з інструкціями вбити його. Мелля й Тіна пішли тоді слабо освіченою вулицею Абрагам Гонзалес.

Коли вони прибули на вулицю Морельос, з заціпки дано два вистріли. Убийники були так близько, що Тіна був пощепений вогнем з їх револьверів.

Мелля упав тяжко ранений, а убийники дали ногам знати. Його відвезено до шпиталю, де зроблено йому операцію. З початку здавалося, що він виживе, однак пізніше йому погіршало і він помер.

Коло операційного стола і при смерті Меллі були присутні Дієго Рівера, комуністичний маляр і член Центрального Ви-

судного Комітету мексиканської Комуністичної Партії; Франсес Тоор, редактор мексиканської комуністичної газети, й кілька інших. На дворі чекали товариші й приїздили комуністичного провідника.

Від багатьох місців преса Мачада в Кубі друкувала статті, в яких говорила, що уряд Мачада "дістане" своїх ворогів, без огляду на те, де вони знаходяться.

Мелля був визначним революціонером в латинській Америці. Він був так активний як секретар кубанської Комуністичної Партії, що уряд Мачада безпідставно виставив йому обвинувачення, що він брав участь у бомбовій змові. Мелля арештовано й засуджено на смерть. Він вийшов на голодний страйк і демонстрації обурених робітників примусили владу звільнити його.

Пізніше його вислано з країни і він поїхав перше до центральної Америки, а потім до Мексики. Тут він став членом Центрального Виконавчого Комітету мексиканської Комуністичної Партії і секретарем Ліги для охорони переслідуваних робітників, оборонної робітничої організації. Підчас святкування десятих роковин більшовицької революції Мелля був у Радянським Союзі.

Убивство Меллі агентами кубанського уряду є частиною терору, який застосовує диктатура Мачада проти революційних робітників, особливо проти комуністів.

ПЯТНЮТЬ ГЕРСТА ЗА ДРУКУВАННЯ ФАЛШИВИХ ДОКУМЕНТІВ.

Радянський уряд запевнив сенатора Бору, що буде кооперувати у винайденні фалшивника "документів".

ВАШИНГТОН, 14. січня. — Радянський уряд запевнив сенатора Бору, голову комітету закордонних справ, що буде кооперувати в розслідуванні й винайденні фалшивника документів, які нібито мали вказувати, що Бора й сенатор Норріс дістали від радянського уряду по 100,000 доларів за те, що домагалися визнання того уряду Заученими Державами.

Ці сфабриковані документи були поміщені в газетах Герста, відомого газетного короля, який не перший раз містав такі "документи". Герстові газети друкували були передтим мнимі мексиканські документи, що вказували "підкупство" деяких американських сенаторів мексиканським урядом.

Сенатор Рід, голова сенатського комітету, що розслідував "російські документи", нап'ятував їх у сенаті як сфабриковані.

Сенатор Гефлін, якого призвине було на "мексиканських документах", заявив підчас дебати, що сенатський комітет повинен оскаржити Герста, а

якого газетах "документи" були надруковані. Він далі сказав, що Герст заслугоує на оруді погорди цілого американського народу.

ПЕРЕСЛІДУЮТЬ УЧИТЕЛЯ ЗА НАУКУ.

ДЖЕРМІСТАВН, Теннесі, 12. січня. — Учителя Елмера Гентрі потягає шкільна рада повіту Фентрес до відповідальності за те, що він пояснював студентам закон еволюції, що є заборонено в штеті.

Справу що будуть розбирати в суді. Учителя цей лише по орадів в студентам читати книжку "Начерк науки", яка трактує справу походження світа по науковому, а не по біблійному.

До міського департаменту здоров'я у Вінніпегу знову заспортовано два випадки смерті на інфлюенцу, з яких один мав місце поза містом. Всіх померших на інфлюенцу в січні було дев'ять, а від початку епідемії 25.

СТРАЙК МАЙНЕРІВ У ФРАНЦІЇ ПОШИРЮЄТЬСЯ.

ТУЛЮЗ, Франція, 12. січня. — Страйк у французьких копальнях вугілля щораз поширюється. Місцями бувають страйкові розрухи. Майнери в департаментях Аверон і Тарн рішили вийти на страйк, щоб підтримати страйкуючих робітників у департаментях Гард і Льоар.

АЛЬБАНСЬКИЙ КАБІНЕТ ЗРЕЗИГНУВАВ.

ТІРАНА, Албанія, 14. січня. — Прем'єр Коста Котта вручив королеві Зогу резигнацію свого кабінету. Резигнація була вислідом суперечних поглядів на справу економічної політики новоутвореного королівства.

РОБІТНИКИ ГАНКОВА ВИЙШЛИ НА СТРАЙК.

ШАНГАЙ, Китай, 12. січня. — Військовий трок, на яким італи японські моряки в Ганкові, перейшли китайського робітника і вбив його. Це викликало страйке обурення серед китайських робітників і вони почали нападат на Японців.

Коли Японці відмовилися дати винагородження за вбитого, 14,000 китайських робітників у японських фабриках вийшли на страйк. Обурення серед мас зростає і Китайці загрожують страйком у японській бавовняній фабриці, де працює понад 40,000 робітників.

ЧЕСЬКА БУРЖУАЗІЯ ВІТАЄ ДИКТАТУРУ.

ПРАГА, 10. січня. — Вся місьцева буржуазна преса вітає диктатуру в Югославії. "Прагер Прес", офіційний орган Масарика, заявляє, що після перевороту Югославія "стане кориснішим членом європейської родини демократичних миролюбних націй".

БОРОТЬБА ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКИХ ФІЛЬМІВ.

РИМ, 10. січня. — Вже довгий час фашистська преса агітує проти чужинських фільмів, а головню проти американських. Газети закликають до бойкоту цих фільмів і радять не ходити до тих театрів, де вони виставляються. Але це нічого не помагає. Італійці не перестають переполювати різні кіно-театри.

Тепер сам Муссоліні взявся за боротьбу проти чужинських фільмів. В першу чергу він заборонив усі воєнні фільми, бо в них не вихваляється італійської армії, а це не збуджує патріотизму серед італійської молоді. Крім того такі картини впливають негативно на дисципліну в армії.

ВОВКИ В СХІДНІЙ ПОЛЬЩІ ЗАЛІ З СЕЛЯН.

ВІДЕНЬ, 13. січня. — З кінцем тижня вовки в східній Польщі залі троє селян. Вони пожели також багато овець і худоби та покалічили в деяких місцях пастухів. Великі зими в центральній Європі і голод зробили вовків дуже відважними.

ДИКТАТУРА В ЮГОСЛАВІЇ ЗАБОРОНИЛА ВСІ ТРЕЙД-ЮНІЇ.

Газети можуть друкувати лише похвали для диктатури; в Загребі сконфісковано всі хорватські газети.

ВІДЕНЬ, 12. січня. — Населення Югославії кожного дня чекає на щось нового з боку військової диктатури.

Всі робітничі юнії зістали розв'язані і припинено діяльність їх головних зарядів. Всі політичні й аполітичні організації, які ще не розв'язані, мусять на протязі п'ятих днів подати свої статуті й склад зарядів та реєстр членів міністрів внутрішніх справ.

Найбільше шаліє цензура в Хорватії. Цензурують газети, листи, телеграми й телефонні розмови. Конфіскують закордонні газети, що критикують диктатуру. Склад поліції замінюється кандидатами з ветеранів великої війни, а головню офіцерами, що не є зв'язані з політичними партіями.

БІЛГОРОД, Югославія, 10. січня. — Парламент закрито й разом з тим все політичне життя ріжних партій, груп та організацій зістало спинене. Передня цензура на пресу знесена, але газети можуть тепер друкувати лише те, що вихваляє диктаторську владу. В Загребі сконфісковано всі хорватські газети, що вмістия

інтерв'ю з бувшим послом і лідером селянської партії д-ром Мачеком. Там же переводяться ревізії в помешканнях ріжних хорватських діячів.

Декретом короля, що скасував парламент, фактично заборонено існування всіх політичних партій в Югославії, бо вони стоять на ґрунті демократизму й парламентаризму, проти чого король бореться.

Розв'язано всі організації національного га релігійного характеру. Редактори газет попереджені, що коли яка газета буде сконфіскована три рази в одному місці, то її закритися на завжди.

БЕРЛІН, 10. січня. — Тут уважають, що переворот в Югославії зааранкував французький уряд з метою зміцнити франко-югославський союз і анти-радянський блок.

Що такий військовий пакт уже зістав вироблений і в Югославію притягнуто до анти-радянського блоку, видно з того, що чеський уряд згодився дати по два чеських офіцерів до кожної югославської Загребі сконфісковано всі хорватські газети, що вмістия

ПРОГЛОШЕНО СМЕРТЬ ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО КОМПАРТІЇ.

З югославського кордону повідомляють, що перші закони диктатури, встановленої королем Югославії, є звернені проти комуністів. За приналежність до комуністичної партії й укривання комуністів та за агітацію проти уряду диктатури каратиме смертю.

Цілковита неактивність буржуазних партій підбадьорує диктатуру, яка закріплює свої позиції. Муніципальні ради у важних місцевостях розпущено й на їх місце назначено урядові комісії. Кажуть, що не зовсім певні міністри зістали замінені генералами, як прим. міністер комунікацій Корощец, бувши прем'єр. На його місце назначено генерала Калабовича.

МОСКВА, 10. січня. — Пишучи про переворот і заведення військової диктатури в Югославії, газета "Известия" заявляє, що "головна вага перевороту полягає в спробах пан-

сербської буржуазії налагодити беззастатність країни так, щоб вона могла бути відповідним знаряддям великих держав в боротьбі проти Радянського Союзу.

"Спроба дійти до компромісу між Сербами а Хорватами в парламентарний спосіб не вдалася і тому винено військовий переворот, але й це не зможе полагодити хорватське питання", каже "Известия".

"Правда" підкреслює нагину на робітничу класу й національні меншости в Югославії і каже:

"Реакція проти робітників тепер зміцнілась. Автономістична боротьба національних меншостей, особливо Хорватів, буде подальоватися ще brutalніше. Король покладається на пан-сербську буржуазію і на військову кліку, що бажає централізованого державного апарату і здушення автономістичних стремлів Хорватів".

ГІНДУСИ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬЮ ІНДІЇ.

КАЛЬКУТА, Індія, 14. січня. — Політичний настрій серед Гіндусів у провінції Бенгалю, яка має 56 мільонів населення, сильно повертається за незалежністю Індії, а проти самоуправи.

"Незалежність" є одним кличем, що викликає ентузіазм у Бенгалю, і його поширення примусило більш угодівські партії стояти з боку. Бритійська комісія Саймона, що повернула сюди з Ассаму, не мала успіху в своїй праці.

МОСКВА, 14. січня. — Страйк робітників у бавовняній індустрії відбивається на інших індустріях. У боротьбі між страйкерами і страйколомі на нафтових полях поранено 25 робітників, двоє з них тяжко. В боротьбі уживано каміня і квів. Скелі в околиці були сильно ушкоджені.

В НЬО ЙОРКУ БУДЕ РАДЯНСЬКА ВИСТАВА.

НЬО ЙОРК, 12. січня. — З дцем 1. лютого у Гренд Централ Пелес буде відкрита радянська вистава картин і речних виробів, що потребає один місяць. Виставлені предмети можна буде купувати по ціні від 50 центів до 1,000 доларів. Разом буде виставлено 300 картин, 500 рисунків і 75 різьбярських творів. Усе це будуть твори радянських артистів. В окремих кімнатах будуть ручні селянські вироби.

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

Газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видве Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, заінкорпороване в Манітобі Редяція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Ротнічым Дому, на розі вулиць Пritchard і Mcgregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Неповищені в газеті рукописи не звертаються, хіба що дописувач вказує значущі, що бажав звороту свого рукопису на випадок його неповищення, та залучити поштовий стемпел на його пересилку.

ВТЕЧА АФГАНІСТАНСЬКОГО КОРОЛЯ АМАНУЛИ.

Останні телеграми доносять, що афганістанський король Аманула зрезигнував в користь свого старшого брата і сам веропляном вихав з столиці, Кабулу, до другого великого міста Афганістану, до Кандагару.

Дивлячись поверховно — здається, що нічого важного не сталося. Яка там комуся втрата, що один король зрезигнував в користь другого хоч би навіть під натиском повстання, ще й король такої маловідомої віддаленої країни, як Афганістан? Говорити так можна дивлячись тільки поверховно, не розуміючи й не знаючи хто бореться за зверхність в Афганістані й що собою уявляє ця півдня країна.

Країна Афганістан лежить в гористій місцевості в середній Азії. Просторів її коло 245,000 квадратних миль, а населення коло п'ять мільйонів душ. Це бідна півдня країна. Населення її темне, неписьменне, фанатично-релігійне. Само воно, хоч майже ціле магометанське, поділене на різні племена.

Афганістан граничить на сході з Персією, на півночі з Радянським Союзом, а на сході й півночі з британським Індією. Отож коли взяти під увагу, що з двох боків Афганістану кордон британської Індії, з третього боку кордон Персії (а в Персії є багато нафти, а через Персію дорога до кавказької нафти), а з четвертого боку кордон Радянського Союзу — то зрозуміло нам стане, що політика зміни королів в Афганістані є політикою з-зовні.

Ще за часів царату точилися завзята боротьба між царськими генералами й англійськими капіталістами за Афганістан. Бо, бачите, отака півдня країна влізла в середину між дві великі держави — з яких одна преться до перської та кавказької нафти й до туркестанського збіжжя та бавовни, а друга пробиває собі шлях до Індії, до її козольсального природного багатства і через неї до виходу в Індійський Океан і обом їм шлях лежить через Афганістан.

Коли в будній царській Росії затвердилася радянська влада — знову повторилася та сама історія з Афганістаном хоч вже у відмінній формі.

Між царським урядом Росії і капіталістичним урядом Англії провадився спір за те, хто буде визискувати Афганістан і хто через него втрує собі шлях до визиску інших народів. З приходом радянської влади, сумезні з Афганістаном і споріднені з ним народи Хиві й Бухари, що їх гнітив колись царат, визволялися, стали вільними. Вони покидали своїх шавів та смірів і встановили владу робітничо-селянську. Правда, гуцу населення Афганістану відгороджують від тих народів високі гори, але долинами та ярами поміж ті гори визволює ідея аинуда до Кабулу, а через Кабул і до Індії. І ця визвольна ідея працюючих далеко небезпечніша стала британському капіталу в Індії, як колись були багнети царської армії.

В Афганістані панує ще стан феодальний. Під необмеженим абсолютизмом монархії віками вкорінювався там абсолютизм сирдарів, ханів і мулів. Сирдари — це родові та шляхта, феодалі, самодержці своїх округів чи провінцій. Хань — “народні вибранці”, що їх вибирають різні племена. Хто їх вибирає і як — про це нема навіть потреби тут розводитися. Мули — це не Мекратурові довгоуші створіння, але магометанські попи, що тримають населення в страху божім і є найголовнішою опорою найбів (губернаторів) казісів (судів), сирдарів, ханів та самого падишаха (короля).

Решта населення — бідне, темне, фанатично-релігійне невідальце й розбійничче. Розбійничче не тому, що така його природа, але тому, що хань та мули різних племен в погоні за наживою нападали одні на других, грабували, вбивали, присвоюючи потім собі владу, майно й титули побіджених. А всім тим паразитам покровительствував англійський капітал — так само, як він покровительствує індуським магараджам. Бо рука руку мнє і обиди чорні.

В 1919 році один з таких молодих ханів, Аманула по назвиську, повстав збройною силою владу падишаха Габібуди, свого брата, став сам падишахом, зліквідував англійську опіку й почав завзято обороняти самостійність Афганістану. Сталося, що молодий падишах був людиною образованою, культурною в європейському значенні, самостійною. Він був добре знайомий з турецьким Кемалем пашою. Таку-ж саму має він жінку. Як представник молодого шойно-народжуючої національної афганістанської буржуазії, Аманула почав боротися не тільки за незалежність Афганістану, але почав переводити радикальні реформи внутрі країни: закладати школи на європейський лад, заводити народні суди, вривувати владу й права більшим і меншим сирдарам і ханам, касувати релігійні середньовічні забобони, визволяти жінок з невідальства, здирання заслону з їх очей і т. ин. Навіть в столиці своїй встановив шось в роді парламенту. І все це він проводив самостійно залізною рукою.

Минулого року Аманула подорожував по всіх європейських країнах, вивчаючи здобутки цивілізації й культури. В Лондоні його дуже вмовляли не їхати до Радянського Союзу, але й тут Аманула показав свою волю до самостійності і впрот з Англії поїхав до Радянського Союзу. Ціла його подорож по Європі була великою сенсацією. Він не сховав із сторінок світової преси. Коли він переїздив до Радянського Союзу вступив до Варшави, то навіть петлорівський вилупок Андруша Лівницький хотів з ним бачитися й просити визнання своєї влади на колесах, але його до Аманула не допустили.

В Радянському Союзі Аманула мав велику зустріч — коли він переїздив до Москви, то як великий реформатор, як людина, що бореться за самостійність свого народу.

Побачившись на останку ще з Кемалем пашою в Туреччині, Аманула вернув із своєю жінкою, яка товаришувала йому в його подорожі, до своєї столиці і ще з більшим завзяттям почав переводити в життя свої реформи. Але тут то його реформами почали бути невдоволені мули, хань, всякі феодалі. Вони, опираючись на капітал британських імперіалістів, підбурили півдні релігійні племена шівварів, що згуртовані здовж кордону Індії. Потім, підкуплений капіталістами, до цих повстанців прилучився Баче-Сака, який заключив був умову з урядом Аманула, щоб разом поборовавати повстанців.

Боротьба ця точилася досить довго. Вже були вистки, що війська Аманула прогнали повстанців з-під стін Кабулу, але потім наспіли вистки, що Аманула згодився піти на деякі уступки повстанцям й скасувати деякі реформи. Феодалі та мули зажадали, щоб Аманула прогнав свою жінку, бо вона не носила чарди на обличчї й провадила активну пропаганду за розкряпачення афганістанської жінки з магометанського невідальства й послала афганістанських дівчат до турецьких шкіл. Аманула на ці уступки не пішов і наперстї аеропляном вихав з Кабулу до Кандагару, другого великого міста Афганістану.

Чи він цілком зрезигнував, чи він попробує ще організувати опір темним силам своєї країни, годі сказати. Та коли-б то він мав до діла тільки з темними силами власної країни? За тими темними силами Афганістан стоїть ще й ті сили, які панують над сусідньою 300-мільйонною Індією.

Ось чому зрезигнацію й втечу Аманула треба розглядати не як втечу короля перед народним повстанням, але як втечу реформатора перед темними силами феодалізму, як втечу самостійності афганістанського народу перед навалюю зовнішнього капіталу. Уряд Аманула жив в приятельських відносинах з Радянським Союзом, бо Аманула бачив, що з боку радянської влади народів Афганістану не тільки не грозить ніяка небезпека, але, навпаки, що національна політика радянської влади є дороговказом до незалежності Афганістану.

Ще недавно один з радянських провідників, вказуючи на Аманула й Рамеза Мекдоналда, сказав: тепер бувають королі, яким ближчі інтереси народних мас, ніж сучасним соціал-демократам.

ПЕРЕД ДЕСЯТИМ З'ЌЗДОМ ТУРФДІМ.

(Стаття дискусійна.)

Вже короткий час відлілює нас від Десятого З'їзду нашої культурно-освітньої організації ТУРФДім. Однак і в цім часі можна ще багато дечого сказати про нашу організацію, про працю в ній, про її розвиток, про успіхи, недостаті і перспективи її розвитку. Дехто з членів нашої організації надіється від Десятого З'їзду чогось великого і небувалого.

Вони і справді є чим радити, коли наша організація, проіснувавши 10 років, зуміла вдержатися і побороти різні недостаті й перепони на шляху свого розвитку та пробити собі шлях в широкі верстви українських працюючих мас в Канаді і по за нею. Безперечно, що Десятий З'їзд ТУРФДім багато дечого доброго принесє для наших організації, але наскільки більше цей з'їзд був би приніс нашої організації чогось доброго й корисного, коли-б членство було виконано всі ті ухвали, що їх ухвалювали попередні з'їзди наших організації? А то і Десятому З'їзду прейдеться зостановитися над деякими справами, що були вже обговорені і ухвалені минулими з'їздами, але не виконані членством. Я тут хочу висказати свій погляд на деякі справи в нашій організації. В мене на думці: організаційна і освітня діяльність праці та наша преса.

Організаційна діяльність праці. Всекраєвий організатор, якого висилає Ц.В.К. на організаційну об'їздку, по моїй думці приносить користь для наших організації. В майбутньому такий організатор повинен бути не тільки організатором і промовцем, але й добрим інспектором та контролером всієї праці у відділах. Перед ним відділові заряди і різні комітети повинні здавати справоздання, в роді іспиту, зі своєї організаційної діяльності, щоб організатор увійшов в середину кожної частини нашої організації, знав, як в дійсності провадиться праця і на підставі такої контролю подавав свої поучення та вказки в різних організаційних справах.

Освітня діяльність праці. До освітньої діяльності праці в організації зачисляється і є великої ваги освіта членства. Бо коли членство даної організації освіджене і вишколене, то тим самим розуміє краще ціль й завдання своєї організації і всяку організаційну працю переводить успішніше, з меншою витратою енергії та меншою піднятистю організаційної дисципліни. Про освіту членства у нас вже багато разів говорилось. На кожнім з'їзді організації ми згадуємо обговорювали і застановляли на це важною справою, що бирали різні методи та винючили різні ухвали в цій справі. Але найкращі ухвали не принесли багато користі для організації, коли ті ухвали не будуть введені в життя членством і не будуть виконані як слід. Тому ще і Десятому З'їзду ТУРФДім прейдеться застановитися над освітньою й обов'язками членства в організації.

Колі приглянутися членству нашої організації, то тут неграмотного членства є дуже мало. Але малограмотного членства є багато в організації, коли ті ухвали не будуть введені в життя членством і не будуть виконані як слід. Тому ще і Десятому З'їзду ТУРФДім прейдеться застановитися над освітньою й обов'язками членства в організації.

Колі приглянутися членству нашої організації, то тут неграмотного членства є дуже мало. Але малограмотного членства є багато в організації, коли ті ухвали не будуть введені в життя членством і не будуть виконані як слід. Тому ще і Десятому З'їзду ТУРФДім прейдеться застановитися над освітньою й обов'язками членства в організації.

Колі приглянутися членству нашої організації, то тут неграмотного членства є дуже мало. Але малограмотного членства є багато в організації, коли ті ухвали не будуть введені в життя членством і не будуть виконані як слід. Тому ще і Десятому З'їзду ТУРФДім прейдеться застановитися над освітньою й обов'язками членства в організації.

обставинах і праця у них йде гарно; другі слабші, мають мало членів, в діточій школі лише 10—12 дітей, учителя адержати нема защо, а науки такі потрібні як для старших, так і для дітей.

Можливо, що можна-б створити якийсь загальний шкільний фонд, з якого виплачувалося-б учителям і в такий спосіб при кожнім відділі був би платний учитель. Бо платний організаційний робітник є в спромозі краще допильнувати і виконати організаційну працю. Думаю, що сегодінній з'їзд застановиться над цєю справою і винесе своє рішення.

Наша преса.

Ще про нашу робітничо-фармерську пресу в Канаді, про її силу і значіння не тільки для наших робітничо-фармерських організації, але й взагалі для українських мас в Канаді і поза нею. По широті треба сказати наступне: не було-б нашої преси, не було-б сьогодні наших організації. Не було-б нашої преси, не було-б тої культурно-освітньої праці, яку розгорнули наші організації серед українського робітництва й фармерства та робітничо-фармерської молоді. Завдяки нашій пресі, ми сьогодні гордимось тим моральним і матеріальним здобутками, яких ми досягли. Тому членство наших організації, бачачи ту велику силу преси, по кожних своїх з'їздах застановляється і радиться над її розвитком, поліпшенням і забезпеченням її існування. Десятий з'їзд не проминє цієї важної справи. Про ідеологічний стан нашої преси

(говорючи загально) годі чогось більше сказати. Наша преса ідеологічно поставлена так, як в дійсності вимагають цього інтереси українських працюючих мас. Відносно “У.Р.В.” в мене думка така: беручи під увагу тяжке положення робітництва і довг. який є ще в зв'язку з закупом пресмашини, покищо не видавати їх днівником. А від їхнього десятилітнього ювілею почати видавати на шість сторінок з тою самою передплатою, що й тепер. Що-ж до розміщення матеріалу в “У.Р.В.” і забезпечення їхнього існування, то по моїй думці, коли-б “У.Р.В.” виходило на шість сторінок, шість сторінок взяти на бізнесові оголошення, якщо такі поплачуються і приносять користь для нашої преси. П'яту сторінку на дописи і різні організаційні повідомлення і оголошення. А для поширення нашої преси і для забезпечення її існування, щоб і далі не пероводити пресову кампанію в користь нашої преси. Таку кампанію мався-б переводити раз в рік в місяці травні. Це тому, щоб забезпечити нашу пресу на час літнього сезону. Про “Фармерське Життя” думаю так само, як і про “У.Р.В.” Журнал “Робітниця”, по моїй думці, задовольняє потреби Жіночої Секції, як і взагалі потреби українського працюючого жіноцтва. “Світ Молоді” вимагає свого побільшення з місячника на двотижневник, бо з розвитком нашої молоді мусять розвиватися і її журнали. А передплата на него повинна також відповідно побільшитися.

Теноренко.

Оттава, Онт.

ТОВАРИШ МИТРОФАН ТИМУНЬ.

ТОВ. МИТРОФАН ТИМУНЬ.

Івістка видавалася невимовно. Всі знали т. Тимуня здоровим, спортовиком, що ніколи не скаржився на стан свого здоров'я. Тільки часом, по недоспахах через організаційну працю ночах, говорив про утомлення.

Ще в суботу і неділю був в Брентфорді і Лондоні, куди посілав його Провіконком ТУРФДім. В Брентфорді організував відділ ТУРФДім, а в Лондоні полагодив деякі справи у місцевому відділі ТУРФДім. А в понеділок вже не було його між живими товаришами.

Хто був т. Тимунь? Тов. Митрофан Гаврилович Тимунь родився 1894 р. у селі Вільховцях, Подільської губернії, на Надніпринській Україні. Скінчивши церковно-приходську школу, працював на батьківському господарстві. Численна родина, незавдяки умовинам життя на селі, примусило його 19-літнім юнаком емігрувати (1913 р.) в Канаду. Його брат Захарій, теж член наших організації, також емігрував до Канади.

В Канаді працював т. Тимунь по лісах та майнах провінції Онтеріо, а від 1920 р. пішов у краєвську промисловість і працював як пресер постійно в Торонто. Мався своїм ідеологічним керівником т. Тимуня. Як вже згадува-

Т. Митрофан Тимунь помер... Цю поражачо-несподівану сумну вістку переповадали одні другим, в понеділок, 31. грудня 1928, по полудні, члени наших організації в місті Торонто, його товариші, друзі, приятелі, знайомі. Телефонном переказано відомість до всіх доколических місцевостей, де існують наші організації. Телеграфом повідомлено нашу пресу.

Знайомившись з тутешнім робітничим рухом, він почав брати у ньому жавву участь і став одним із видатних його керівників між українськими робітниками в Торонто. З 1915 р. вперше вступив до організації соціалістів - революціонерів. Але швидко переконався, що ця організація не для дійсних революційних робітників. У 1917 р. він перейшов на становище більшовиків. Разом з другими товаришами перейшов до товариства “Злука”, а пізніше й до ТУРФДім (тоді Стів. Укр. Роб. Дім). У 1919 р. він був одним з перших в комуністичних гуртках і від тоді й залишився до останньої хвилі свого життя активним робітником в комуністичному русі. Його назначено було першим інструктором до українського відділу Ліги Комуністичної Молоді в Торонто, бо цікавився він молоддю, розуміючи значіння її організації. Останніх чотирьох років був постійно членом Головного Українського Агітпроккому, а в останньому році і членом Провіконкому ТУРФДім. Був теж активним членом юні Амалгайтед Клодін Воркерс ов Америка. Як прийшло на порядок дня питання організування спорту, його призначено до спортові організації, щоб її допомагав своїм проводом і досвідом.

Любов до книжки була у т. Тимуня така велика, що він, не зважаючи на інші численні обов'язки в організаціях, охотно сповняв обов'язки бібліотекаря і його старанням належить багато завдячувати, що тут організувано прескрасну бібліотеку. Виступаючи в всіх мітингах, він виробився на дуже річезого і популярного промовця. Головного Українського Агітпроккому К.П.К. та Провіконком ТУРФДім в останніх роках часто доручали т. Тимуню виступати у важливих справах як в місті Торонто, так і на інших місцях провінції. Як вже згадува-

По скінченні промов, під згуки “Інтернаціоналу”, що його співав хор, труну з тілом покійного товариша винесли спортовики до похоронного авта. Більш як дві тисячі робітників і робітниць вставилися у ряди до походу на кладбище. Зараз за похоронним автом йшов брат покійного товариша, т. Захарій Тимунь, і представники комітетів, до яких належав т. Митрофан. Дві йшли представники різних організації з вілками від Комуністичної Партії, Ліги Комуністичної Молоді, від українських робітничих організації Торонто, Гемілтон, Брентфорду, Лондону і т. д. Йшли члени Центрального Виконкому К.П.К. і Л.К.М. і члени партії різних національностей, члени й членкині всіх українських і других робітничих організації; йшли сотні симпатизантів нашого руху в рядах і по боках похоронного походу. Напереді йшла оркестра дутних інструментів, що грала похоронні марші. Це була велика демонстрація симпатії до комуністичних ідей та руху, на службу яким покійний товариш Митрофан Тимунь віддав свої найкращі літа і для яких він працював до останнього віддиху свого життя.

Не зважаючи на далеку відаль до кладбища, ні на дощ, що йдав наприкнці походу та підчас вкладання тіла т. Тимуня у могилу, ніхто не залишив похоронної громади. Аж після того, як т. Дж. Мекдоналд, секретар Ц.В.К. К.П.К. виголосив надгробну промову, хор в останнє проспівав революційний похоронний марш, і тіло покійного товариша Тимуня спущено у могилу, учасники похорону розійшлися домі.

Тов. Митрофан Тимунь помер, але праця його для робітничої справи ніколи не загине і приносить успіхи для робітничої класи.

М. Попович.

Торонто, 8. січня 1929.

3 Трейд-юнійного Руху

НОВА КАНАДІЙСЬКА ЗАЛІЗНОДОРОЖНА ЮНІА.

Наші дописувачі з західної Канади не раз вже писали про секційних робітників, що всі свої зусилля вкладали в відривання Майтенас оф Вей Емплоє Бродергуд від Американської Федерації Праці та на прилучення до Всеканадського Конгресу Праці.

Залізнодорожним робітникам на заході це вдалося піти кількісній боротьбі. Залізнодорожні робітники вставали проти бюрократів Американської Федерації Праці. Однак, як доносить останнє число "Воркер", один з борців за "автономію" юній канадських залізнодорожників, Джим Ричардсон, перейшов вже назад на бік бюрократів А.Ф.П. Це перша небезпека, про яку повинні пам'ятати канадські залізнодорожники. Небезпека якраз в тому, що брак вірних справді досвідчених трейд-юнійних робітників, на провід яких можна-б було вповні поклястися. Втеча Ричардсона вірцевий тому приклад.

Друга небезпека є пізніше розчарування в новій юній самостійності. Ця небезпека криється ось в чому: як в кожній юнії, так і в новій залізнодорожній мало справді класово-свідомих робітників. Робітники голосують за відриванням від старої юнії, бо не бачуть з неї ніякої користі. Стоять за новою, бо за неї їх агітують, бо обіцяють, що нова юнія буде корисною. Пройде два-три роки й нова юнія

ніякої видатної користі не принесе. Не тому не принесе, що не хоче, а тому, що самі робітники не хочуть, тобто, хотіти то вони хочуть, але, щоб хотіння справдилося — нічого для цього не роблять. Поставлять, щоб хтось робив. А той хтось — хто зна, як буде робити.

Ось над чим вчасно повинні подумати залізнодорожники, відриваючись від "інтернаціоналізму". Коли такі зарплати не подумують над тим, як ту нову юнію зробити справді боевою, шкодою класового виховання своїх членів, то через пару років настане розчарування й невдоволення членства.

Дописуючи до "У.Р.В." секційні робітники найбільше пишуть про форманів. Тимчасом формани-ж самі є робітниками й членами юнії. Не в тих формах суть, що працюють разом з робітниками на секції. Писати треба про тих форманів, що сидять в палатах, що є власниками залізниць. Друге — пильнувати треба самої юнії. Саму юнію треба робити такою, яка, коли якийсь форман не поведеться з робітниками по людному, могла-б і його осадити.

Пишіть, товариші, про свою юнію, але пишіть так, щоб знайти куди та юнія йде, який шлях вона собі витиче. Коли бачите з неї ніякої користі. Стоять за новою, бо за неї їх агітують, бо обіцяють, що нова юнія буде корисною. Пройде два-три роки й нова юнія

ком поліція арештувала юнійного секретаря у Вейн, якого вдалося вибрати на волю за кавшією чотири тисячі доларів готівкою. Секретареві закладають комуністичну пропаганду, хоч він ніколи не був і не є членом Комуністичної Партії Канади. Розправа секретаря відбувається 11. січня в Дромгелер у вищому суді. Розправа-ж проти т. І. Стокала відбудеться в лютім ц. р. також в Дромгелер у вищому суді.

Такого способу поборювання страйкерів вживають вискувачі. Вони всіма силами стараються спровокувати страйкерів, але майнери на заході мають вже за собою славу історію страйкової боротьби з вискувачами, а тому на ніяку провокацію не піддаються. Зараз же у Вейн воєні стоять на страйку солідарно і певні своєї побіди.

СТРАЙКУЮЧИ КРАВЦІ ПОТРЕБУЮТЬ ДОПОМОГИ.

Кравці, що шийот оверковти в "Durable Waterproof Co." в Торонто вже сім тижнів, як вишили на страйку. Робітники, користаючи з розпочаття сезону, застрайкували, домагаючись визнання юній й поліпшення умовин праці.

Ускраєний організатор "Industrial of Needle Trades Workers of Canada" Дж. Б. Залдберг вернув до Торонто з Вінніпегу й взяв провід в страйку.

Страйкерів, більшість з яких молоді і не досвідчені це робітники в класовій боротьбі, тримаються добре на страйку. Пікетування відбувається стало, не дивлячись на несприятливу погоду. Властители нанесли міщю охорону, але це викликало ще більший опір серед робітників.

Юнія, щоб зміцнити серед страйкерів надію на виграння і щоб дати їм можливість втриматися на страйку далі, кляче до робітників Канади дає страйкуючим матеріальну допомогу. Щоб підтримати страйкуючих і юнію, що цим страйком керує, потрібно кілька сот доларів тижнево. Це потрібно тим більше тому, що та юнія ще дуже молода організація. Виграння страйку, яким вона керує, зміцнить саму юнію, яка старатиметься розгалужити по цілій Канаді. Обов'язком робітників є поспішити з допомогою. З тою метою розіслані спеціальні п'ятдесяті центові і однодоларові сертифікати, прихід з розпродажі яких піде на підтримку страйку і юнії. Хто бажав би надати такі книжечки, може написати до головної квартири юнії 286 St. Catharines St. W., Montreal.

СТРАЙК МАЙНЕРІВ У ВЕЙН, АЛТА.

Майнери в Вейн, Алта, вишили на страйк ще 10. серпня 1928 року й до цього часу тримаються солідарно. Не помітно між ними ні упадку духа, ні зневіри, як повідомляє нашу редакцію дописувач. Майнери поставили за всяку ціну не уступити. Страйк почався на знак протесту проти бажання компанії встановити в малих півтора центів сітки і за визнання Майн Воркерс Юніон оф Кенาดา.

Вже на початку видно було, що з сітками справу можна було поладити, але компанія рішучо відмовилась визнати юнію. Пізніше власник копальні Ексельсюр визнав юнію й там майнери вернули до праці, инші-ж остали на страйку.

Компанія вживала і вживають всіляких способів, щоб зломити страйк. Старались вони спроваджувати скебів, навіть британських гарвестерів, вищували різні крутарські

засоби, щоб тільки причепитися до майнерів. Арештували були т. І. Стокала, бушого заступника президента юнії, закидаючи йому, неначе-б то він мав побити скеба, хоч це є звичайною брехнею.

Не дивлячись на всі ці старання, компанія не вдалося наклонити до скебування ані одого страйкера. Хоч майнери тяжко потерпіли за час цього довготривалого страйку, але й компанія вреться терпець. Це-ж зрозуміло, вони втрачати найкорисніший час сезону. Тож не дивно, що вони починають вживати засобів відомі в Америці системи "фрейм-ап". Цей системи вони вживають голіно проти юнійних і страйкувих провідників. Пару тижнів тому вартину одної з копальні забив майнера, який працював в Ексельсюр майні. (Та майна заключила з майнерами угоду й визнала юнію.) В понеділок перед новим ро-

переходить до реконструкції, на підприємстві для переробки сільсько-господарської продукції.

Впродовж минулого року система сільсько-господарської кооперації мала 225 підприємств загальною вартістю понад 13 мільйонів карбованців.

На біжучий рік сільсько-господарська кооперація намічає на капітальне виробництво витратити за планом 18,3 мільйонів карб. Більшу частину цих коштів витратять Добробут — 6,3 міль. карб., Кооптах — 4,2 мільйонів карб., Плодоспілка — 3,5 мільйонів карб. Інші кооперативні центри провадитимуть будівництво нових підприємств у менших розмірах.

Кооперативним центрам запропоновано вжити рішучих заходів до підготовки кваліфікованого персоналу для цієї роботи на кооперативно-промислових підприємствах. Крім того вирішено провести командировку за кордон тих, що працюють на кооперативних підприємствах, щоб всі вичинили закордонний досвід на аналогічних підприємствах.

ДОСЯГНЕННЯ МАШИНОБУДІВНИЦТВА НА УКРАЇНІ.

Як остаточно виявилось тепер, заводи українського тресту сільсько-господарських машин виробили минулого року продукції майже на 74 мільйонів карб., що становить 101,2% програми. Минулий рік характеризується тим, що трестові вдалося налагодити масове виробництво низки нових машин. Зокрема, тракторних плугів, і мушкетерів, тракторних молотарок і бекерів, а також і сепараторів. Уже минулого року виявився великий попит на машини Укртрестсільмашу. На Україні було продано минулого року 60% продукції тресту, а 40% було реалізовано в РСФРР. Поточного року спостерігається зменшення питомої ваги України що-до реалізації продукції Укртрестсільмашу, що пояснюється переважно недостатком у деяких районах. За те окремі райони Союзу вимагають від тресту збільшити продаж імпродукції. У зв'язку з цим центральні органи поста-

максимально збільшити випуск сільсько-господарських машин поточного року — приблизно на 15.—20 мільйонів карб.

Минулого року Укртрестсільмаш закінчив будівництво нових цехів: ливарного на "Серпні й молоті", ковальсько-го на "Комунари" й збирально-маларного на заводі "Червона зірка". Будівництво цих нових цехів значною мірою усунуло вузькі місця в роботі заводів і, зокрема, значно поліпшило умови праці робітників. Трест цілком виконав директиву про зменшення собівартості продукції на 8%. Він гадає, що поточного року йому вдасться зменшити собівартість ще на 6-6,5%.

ЩО БУДЕ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКА КООПЕРАЦІЯ.

Капітальне будівництво сільсько-господарської кооперації хоч і помяту, але рік від року розгортається. Цим будівництвом у першу чергу накреслюється задоволення потреби

ЛЬВІВ "МАЛОПОЛЬСЬКИЙ".

(Вражіння-потятки з подорожі через Львів рад. письменника.)

Я приїхав у Львів, вранці. Переді мною дивився у вікно вагона на галицькі села. Вони убогі і яскраві особливо сіро-жовті. За весь час моєї мандрівки я ніде не бачив мужденіших і будинних сел. Мов струпи гнали вони на землю порід з веселими пасльськими фільварками. В тому потязі і в тому вагоні, що я їхав — ніде не бачив галицького селянина. Мабуть "бидло" їздить тільки четвертого класою.

Як ставитися пая до "малопольського бидла", я наочно переконався згодом. Але про це потім.

Львів зустрів мене похмурим туманом і кудлою слоютою. З неба спаладала завеса вохого, білого туману, а під ногами хлопотіла рідка тважко. Це зустрів мене Львів прапорами з білим орлом і перед святковим настроєм. Давсь носії, що допомагали реві донести на сківанку, скавав, конфекційно, пів українсько, пів польською мовою:

— А тут у нас таке свято... Завтра десять років, як Львів звільнили. Бачите унікались...

Але під Польське не раз так особливо висловлювали свої погляди на різні речі, коли розмова йде з пліком громадянським цієї держави. Бо через кілька хвилин вже його будуть питати відповідні органи, про що говорив пан чухніще. Тому я сказав, що маю надто звичайне одержавши квитка на переходування речей, вишшов.

Справді вокзал і місто укрічане прапорами... в зв'язку з десятирічним захопленням Львова. Завтра відбується й це свято, а сьогодні лише приготування.

Пишовши в місто, я й гади не мав, що речам моїм — валізам, з якими я проїхав Німеччину й Чехію, не буде спокую в склепах львівського вокзалу і що доведеться мені думати про позов з паном львівським воеводою. У вечері лише долавав про це, але позивати не було часу, за півгодини потяз відходив на Залозубово.

У Львові є й трамвай. Ви здивовані з цього? Мабуть думаєте, що його поклади не провели. Ні, бо він той трамвай, який собі старенький з невеличкими вагонами і з дуже неуважними кондукторами.

Є у Львові й таксі. Але справа не в тім, що вони взагалі є, вражіння таке, що на них ніхто не їздить. Справді зазвесь, ніби ці машини вроді для "шику" там. Як і в Варшаві, де вповне половина таксі непотрібна, бо їх не використовують. Та коли в інших "справжніх" державах є таксі, чому-ж їх не повинні бути в панській Польщі по всіх містах, де треба, де ї ї треба?

Взагалі почуватися, як провинцяльське місто намагатиєся надолганити Варшаву. Робити все, так би мовити "на Варшаву". Українського у Львові нічого не побачите зразу й ні попутче. Особливо коли ви лише приїхали до міста і не знаєте Руської мови і тих закладів на базарі, де зустріять українські крамничі і де є півдесятка вивісок українською мовою.

Зі мною трапилася така самісінька неприємна історія, як і з багатьма, хто знає, що Львів є столиця Західної України. А виявилось, що там "ніякої" України немає, а є "Малопольша".

А тут найінший чоловік прийхав шукати у Львові центр Західної України, прочити українську мову. Довго треба шукати цього, бо польський фанатизм загнав її в куток, тую Україну, і про неї можна тільки і то не дуже голосно, говорити.

Приїхавши в нове місто, роблю завжди так: броджу сам по невідомим вулицях, оглядаючи їх по своєму, дивлюсь на невідомі людей, виявляю обличчя міста. Бо кожне місто, як людина, має своє особливе обличчя.

Коли пізніше я ознайомився з Львовом, мені він здався якимсь асиметричним. Трапляються інколи люди, в яких правий бік обличчя відмінний від лівого. Виявилось, що є на світі й міста з такою асиметрією. Одна половина-поляки у Львові шугую, настирливо-голосно, підкреслено намагаються говорити, так, що гордила в них болить, а у вас у вухах лящить, намагаються вересливо довести, що Львів — польське місто. З давніх давен, польське і ніякої "української проблеми" немає. З другого боку — нервовий настрій піся недавнього погрому українського. Ще незалежано побити вивіски і поклацати вартує лень і ніч білі гори Копаць, де на шпиль було вивішено український прапор.

В ті дні, коли я перебував у Львові, був настрій тривожакий і нервовий. Хоч і чулася ще в українців потилиця піся погрому, проте влада все-ж боялася нового виступу "бидла" підчас свят, що мали бути в застра, 22 листопада, свята десятиріччя загарбання Західної України польськими паном.

До того-ж Львів, затиснутий між своїми пагорками, перерізаний вузькою смугою річки Пелтви, що хвилями відчуває люту злобу галицького селянства, якраз збідного, мужденого, забитого...

Стоючи на розі двох вулиць львівських, я намагався уявити собі життя галицького селянина. Одна вулиця тупо залязала в явний горб, зорозлий травою та миршавим бур'яном. Тепер бур'ян побіг і осів. Романчик сказав би, що бур'ян мертвийми устами бідує землю кудру від міських ашарів і бідує. Вогкий туман сілхувався згори холодної стеба. Бо десь під корінням тай воле життя в

осійній вітер вітером голає дерева. Коріння те вітером прутью ахлювало за схла старезного горба.

Тепер тут вартує польський полай. Мов індик чваниться, розцікаваний. Гомору його вистачило-б на трьох польських королів.

Пова мене пройшов молодий хлопцев. Во око впади ажери і збоге палато. Надзвичайно погордий вигляд. Але ажери ніби окремо їздили сами, так не пасують вони до загального вигляду цього ювака.

Такого стилю, убого-халтурного, і вся країна, що зветься — Речеспольшта.

І ще не повезло мені у Львові. Я приїхав у нещасливий такий день. Не довелось навіть побувати ні в Крамні Наукового Товариства, ні в Товаристві, ні в релігійній, ні людей побачити. Бо якраз 21 листопада — день якогось галицького святого, Гаврила, чи що. Я не сказав за іменинами святих і боюсь, чи не поміжались, називаючи його Гаврилом.

Может Сидр, або Кирило... Факт лише той, що святий мей здоровий людини. В зв'язку з його іменами ні ву українські установи, редакції, культурні заклади (іх так, небагато у Львові) були зачинені. Польки правили, а українці справляли свято. З цього видно, що польки дещо дозволяють українцям, наприклад, молитися своїм рідним святим за пана маршала П'ясуцького.

Сучасний Польщі кортить одинокорити мати державу — від моря до моря. І в першу чергу, — Україну до самого Дніпра хочеться загарбати собі. Польки навіть і не уявляють без цього польської держави. Бо Правобережжя Україна — то-ж з давніх давен земля польського панства, — вивольоти людей, що прагнуть жити під владою пана П'ясуцького... В тих людях теж чиста польська кров проше пала! Вони ніяк не можуть уявити вивольоти армії, які готуві відразу прилучитися до могутніх леґіонів...

Так думає кожен польський фашист. Бо йому що-дня про те говорять і для нього пишуть. Інакше думає польський робітник. Прийде час і він найголосніше висловить свою думку по всіх питаннях.

Нам смішно з тих баянів польської буржуазії. Смішно, що вона мріє зробити в Україні Малопольщу. Але треба самому узяти ставлення поляків до радницької людини, проїхавши через цю воєнну державу. А це краще — воїни там.

Перше вражіння таке — ніби поляки взагалі вважають людей непольської національності за нещасних. Хіба то людини, коли вона не панська? Це американці нічого, бо воїни мають лідири і дали кредити. Ну, в Франції те-ж — бо да зброю. А инші... Та як же можна полякам, коли вони не знали шаста бути поляками! І не якими там небув робітниками, а справжніми шляхтичами.

Навіблише любили і дбає панська Польща про нас, про своїх сусідів. Тільки ви переїздили кордон і попали в ту шасту країну, у вас обов'язково буде впроваджені. Він дбає за вас спокій, не зведе очей. Коли ви заходите кудись, може й почетеки. Бо то людина дуже терпляча і чепма.

От приморю у Львові я вийшов з помешкання тов. Лавницького, нашого консула радницького у Львові, досить пізньою вночі. Крапидистощ так густо поклавав землю, ніби там на небі прорвалася якась гребля. До того ще вдарив вітер і дош дош мене з боків, котів ажомало дошукати. Цей лютий вітер прилетів з Карпатів, приніс із собою гнівний шум смерек.

Вулиці освітлені убого, ледве досигає світло далекого ліхтаря до землі. Ліхтарів зовсім мало. Воде хлопчє під ногами і шумить краплями на дахах. Я пішов до трамваю, тут недалеко. Але трохи відійшовши, озирнувся — дама, може де з'явиться найінший вінчик. І саме тоді побачив, як на другому боці вулиці проти будинку, звідки я вийшов, від стін одйшла людина й пішла за мною. Навіть жаль мені стало того нещасного, що під холодним дощем мусить робити "стойку" за такою невинною дичиною, як я!

Походивши трохи поїхав я на вокзал.

На вокзалі чекали мене нові скріпінці. Пішов я забирати речі... Приніс собі валізи в салю вельно класи й виявилось: одна валіза одмінена і один замок зовсім зіпсований! Речі перетрусує, мабуть чашамаку склалі. Не змігши навіть замкнути валізи! От кустарі нещасні! Роблять обшук, що й пальці знають! Псуєть замки, чортів халери!

Я ні їм не обурюватися! Не позивається ж з дефінявою! Швидко-б виривати з цього панського раю. А їм хочуть по кешнях лаяти, як і по валізах. Тут замок поклавав, а там шпани стегнуть... Без шпани ніби й не зручно повертатися дозому з закордонної подорожі. Я-ж не герой з оперетки "Мікадо", хоч і їхав через опереточну країну.

Перед тим, правда, раз уже довелось моїм речам побувати в руках польської дефіняви. Коли ми їздили в Берлін через Варшаву, так само зашпанили речі на сківанку. А самі шпани лень оглядали місто. Тоді пошліть тов. Валерій Німгольський, що в валізі вже перетерто. Я-ж думаю, — може ми помилувалися... Та коли вже мав рішуче доказ — зіпсований замок — компани не в місто. Т-

лауть через П'ясуцького Польщу — не залишайте своїх речей на вокзалі на сківанку, коли не хочете, щоб їх мадали польські жандарми. Ви ні від кого не гарантовані а віддати все в дефінявію дова дуже музика...

Та вже пора в вагон, де знову доведеться зустрітись з "прихильними сусідами".

В купе спочатку було нас двоє — я й землячка. Потім сіла ще якась львівська студентка. Хвилин за п'ятнадцять до відходу потязу увійшло двоє молодих, ніби поляків. Зразу спитали, куди ми поїдем — почувши відповідь, крию посміхнулись. І з цього почалося. Один, що говорив мшаною русько-польською мовою, почав за лайки на адресу Радницької України. Другий його підтримав і собі давав лайти.

— Ха-ха-ха, Україну придумали ся криві... Емігрант, доповнюючи не менш обурливо заявив: — Какава там Україна, вот из Херсонской губернии, да разве я украинец? Придумали, свооими язык каки то...

Тоді панок виявив і свої знання з газети фільвогій:

— То зіпсована польська мова, проше пана. А большевизм вигнадали українську...

І знову лайка, не лише взагалі, а й на нашу адресу. Коли-ж моя землячка щось відповіла, ці "сусіди" красномовно переглянулись... Стало зрозумілим, що вони провокують нас на скандал... Бо з більшим запалом почали лайти большевизм, звертаючись до нас. А панок стиснувши кулаки розповідав: — Ми їх били під Варшавою... Це битимено. Рік, два, а там... Я...

І почав вихвалити себе, який він хоробрій, скільки побив большевизм, ледве чи не сам воював. Не вмер ще пан польський, історичний брехун, про якого навіть патрістичний Сенкевич писав.

Але ми вже не брали участі в приємній бесіді, не відповідали на запитання. Розмовляли про свої справи. Потяз пішов і емігрант встав, а поляк поїхав далі. Студентка львівській ні сказав, що їде до станції, зазвесь

Клевани. Я ганяв на мапу — на станції — за дві зупинки до Залозубово, куди нам їхати. Зраділа... Хотілося поблизитися подутника, хоч і небагато там їхати без воюго.

А герой канаркою співає про свої "подвиги". Як Львів брав і "бидло" бив. Було йому тоді, правда, всього певно років з дванадцять, але-ж він справжній пан.

Ось і та станція, де панкові треба вставати... Та щось він ніби спить... Потяз пішов далі і приїхав нас на Залозубово. Наш герой не міг розлучитися з нами, та тепер байдаже.

Через три години ми на Шенетівці переводили годинники на годину вперед. Ми — дома.

О.А. Копиленко.

ОБІЗДКА ОРГАНІЗАТОРКИ ЛІГМ КОМУНІСТИЧНОЇ МОЛОДІ.

Национальний Виконавчий Комітет Комуністичної Молоді вислав на дніх т-ку М. К. Глєбер на організаційну обіздку по західній Канаді. Остання обіздка т. Оскара Раєна у великій мірі спричинилась до оживлення активності по відділах Комсомолу. Ця теперішня обіздка є поширеним й сконсолідувати цю активність в слабших відділах і також між українською молоддю.

В СВОЇЙ ОБІЗДЦІ Т-КА М. К. ГЛЄБЕР ВІДВІДАЄ СПІДУЮЧИ МІСЦЕВОСТІ:

Летбридж і Колторст, 22, 23, і 24. січня.

Колмен, Блейрмор і ін., 26, 27, і 28. січня.

Кембїл, 30. січня.

Салмон Арм. 31. січня і 1. лютого.

Карлін, 2. лютого.

Венуверський дистрикт, від 3. до 17. лютого.

Капіталізм робить з часописів капіталістичні підприємства, знаряддя наживи для багачів і знаряддя одурювання працюючих.

ЛЕКЦІЇ СКАТА НІРІНГА В БРЕНДОНІ, РІДЖАЙНІ І САСКАТУНІ!

Старанням Дистриктового Виконавчого Комітету Комуністичної Партії Канади та Фармерської Прогресивної Освітньої Ліги проф. СКАТ НІРІНГ буде промовляти в сілдуючих місцевостях:

В БРЕНДОНІ, МАН., В СЕРЕДУ, 23. СІЧНЯ В СІТІ ГОЛ НА ТЕМУ: МАЙБУТНЯ ВІЙНА

Початок в годині 8-йй вечером. Вступ 35 ц. Тикети можна набуди завчасу п.ч. 657 — 9-та вулиця та в Українським Робітничім Домі.

В РІДЖАЙНІ, САСК., В ЧЕТВЕР, 24-го СІЧНЯ В ТРЕЙДС-ГОЛ (ОСЛЕР ВУЛ.) НА ТЕМУ: ЧИ ПОВЕРНУТЬ ТЯЖКІ ЧАСИ?

Початок в годині 8-йй вечером. Вступ 35 ц. Тикети можна набуди завчасу п.ч. 1945 Монреаль вул.

В САСКАТУНІ, САСК., В П'ЯТНИЦЮ, 25. СІЧНЯ В РІДЖЕН ПЛАСІОН (20-та ВУЛ. ІСТ) НА ТЕМУ: ВІЙНА І ІМПЕРІАЛІЗМ

Початок в годині 8-йй вечером. Вступ 35 ц. Тикети можна набуди завчасу в кімнаті ч. 3 в Грейнджер бльку або в Укр. Роб. Домі.

ТОВАРИШІ РОБІТНИКИ ТА ФАРМЕРИ з доколичних місцевостей! Завтемі собі добре дати та не пропустіть небувалої нагоди почути так цінних лекцій! Набувайте тикети завчасу й приходіть самі та кличте своїх знайомих!

МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА В ЧАСІ РОБ.-ФАРМ. З'їЗДІВ.

Драматично-співацькі й музичні дії при Українським Робітничім Домі у Вінніпегу склали вже свою програму вистав на час Десятого З'їзду ТУРФДім, яку подаємо нише.

В СУБОТУ, 2. ЛЮТОГО 1929 Р. Драмспівгурток відділу ТУРФДім у Лютоного відграє трагедію на 5 дій Віктора Гюго "КОРОЛЬ БАВІТЬСЯ". Річ діється у Франції за часів короля Франциска. Трагедію що ставиться вперше на американській сцені. Для неї намальовано спеціальні декорації. Замовлено мальовничі старинні костюми, вивчено тодішні танки.

В НЕДІЛЮ, 3. ЛЮТОГО 1929 Р. в годині 2.30 по полудні відбується ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ ДЛЯ МОЛОДІ. Виступить симфонічна орхестра відділу ТУРФДім і третя мандолинова орхестра. Програма гарно підібрана і наша молоддь матиме змогу приємно провести час. Вступ за добровільними датами.

ВЕЧЕРОМ В ГОД. 8. відбується ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ за спеціальними запрошеннями. В програму входить перша і друга група Мандолинової Дівочої Орхестри та різні соля.

В СУБОТУ, 9. ЛЮТОГО 1929 Р. Драмспівгурток відділу ТУРФДім відграє прекрасну драму на 5 дій С. Бєлі "ПІСНЯ НУЖДИ". Драма ця зробила вже раз надзвичайно сильне вражіння на глядачів, бо своїм глибоким змістом зворушує кожного.

В НЕДІЛЮ, 10. ЛЮТОГО в годині 8. вечером ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ, на якому виступить хор відділу ТУРФДім з новими творами-піснями і мельо-декляцією, та Дуга Орхестра відділу Р.З.Т. Вступ на концерт теж тільки за окремими запрошеннями.

Запрошення на обидва великі концерти можна набувати від тепер кожного вечера в офісі або буфеті відділу ТУРФДім.

Забезпечте собі місце так на обидва представлення, як і на концерти вчасно, щоб потім не жалували, що вам не стало в свої мігні.

ГОЛОСИ НАШИХ ЧИТАЧІВ.

ДО НАШИХ ДОПИСУВАЧІВ.

Менше закликів — більше фактів.

Кожний дописувач, що хоче бачити свій допис цілком у сторінках нашої преси, нехай затямить собі це: що його треба будувати з життєвих фактів а не зі закликів, як це багато товарішів робить. Це надуживання закликів є головною причиною того, що з грубих дописів ми робимо кілька рядків, а дописувачів пізнають їх тільки по підписі.

Що ми розуміємо під закликками? Говорачи про них, ми маємо на думці всю цю агітацію, якою більшість товарішів кінчать свої дописи.

Нашише товариш кілька слів про якусь подію і тоді починає на 3-4 сторони «кілька слів від себе»: «товариші робітники, вже настає час, наші пора, ми повинні, тримаймося, не будемо!» і т. д.

На перший погляд воно виглядає добре: що настає час — це правда, і треба триматися це також правда і всі інші закони правди. Але скажіть нам, товариші, чи читали ви нашу газету, як би дозволив місяць в ній займатися подібні закликки? Ясно, що ні.

Закликки добра річ, але їх треба проголосовувати як друкування в відповідній на це час, у відповідному місці й у відповідній кількості. Коли хто не піддержує у відповідних закликках інших трьох правил, той дуже легко може позбутися тієї ваги, а тим самим пошкодити тім справи, а їм яку роботу їх.

А вже, що до дописів, то в них такої голосливості агітації треба уникати як найменше. Дописи мають бути фотографічними знімками з життя працюючих. В них, головне, ходять про те, що вони вірно були знати. Як не дописуваче відстає, то такі дописи, ті невеличкі відбитки з місць праці і візуску, сто разів сильніше промовляють до робітників, чим цілі купи закликків.

Як не будувати дописи, коли дописувач описує її, мусять чимось вразити його, звернути на себе увагу. І ось, в цьому випадку він повинен присісти й описати її так, як вона відбулася в житті.

Мірою робітничої здібності є те, наскільки такий опис відтворюватиме в читачів те саме враження, що його переживав автор допису. Всі ці «філозофювання» і закликки, «тримаймося — не даймося» в даному випадку не скріплюють, а протинно ослаблюють ефект допису. Тому, товариші, не трачайте часу на спихування дописів із різних криканих закликків, а зробіть його на описання поодиноких життєвих подій. Тоді він принесе користь загальному працюючому і задоволення вам самим.

Редакція.

3 ЖИТТЯ ЛІСОВИКІВ.

Флендерс, Онт.

Я роблю в цій місцевості вже кілька канікул зим. За той час, я ні разу не писав про нужду і візуску тутешніх лісовиків робітників. Але цього року поприбував, — може й помистите.

Почну від сьогоднішнього приїзду. Приїхав ми до Флендерс втомив, багато нас. На березі ждав на нас бос. Він був того дня солодий як мід: подав кожного руку, поплескав кожного по плечах і заводив з кожним розмову. Він знав, що робітників привезли йому дарунків.

Тільки ми приїшли до кемпі, — весь транспорт кинувся до мішків. Один за другим стали робітники підносити йому по бати гарячки. Прийшла черга й на мене.

— Не маю — кажу я.
— Не маеш? — здивувався бос. — Ну то й не матимеш роботи в мене. Але по прийняттю дарунків він змія і лишив мене.

Від того дня почалося наше лісове життя. Від ранку до вечера працюємо в лісі, а вечорами нудьгуємо в кемпі. Щоби вбити час і трохи розважитися робітники грають у карти. Така розвага є дуже безпечною. Бо робітничі спочатку грає тільки так, щоби грати, але за деякий час він забуває закликки, — стає нагодованим граєм і втомив програє в карти всі свої гроші. Вується того ремесла й імігранти, що приїхали на весні до Канади. Передлатині робітничих газет, перекладати робітничих газет на людом на життя в лісах, вони не передлатують їх і тим же більше відтинають себе від світа.

Робітник.

БЕЗРОБІТТЯ.

Бренфорд, Онт.

Як всі канадійські міста, так і наш Брендфорд багатий на візуску, нужду і безробітних. Останніх у нас зараз дуже багато. Кожного ранку ми обходимо всі фабрики і кожного ранку число наше зростає. Бо фабрики не тільки не приймають робітників, але й викладають на брук тих, що працюють.

Та ми ходимо під них кожного ранку; ходимо тому, що вже звикли шукати за роботою і тому, щоби розігнати нудьгу то не дивитися на нужду родини.

Але люди без душі і серця, що спекулюють і на безробітті. Фабричні боси понаймають собі деяких підлях тнів за агентів, які продають тихцем роботу, а хабарем діляться з босами.

Між тими душепродавцями є один наш український робітник, виходець з Поділля. Та не це важке, що він українець, а те, що він один з найпоганіших типів меже тими агентами і те, що темні наші робітники ходять купувати роботу до нього.

Час би вже робітникам зрозуміти, що купуванням роботи ніякої нужди не усунемо. А усунути її можемо тільки організованою боротьбою з піддержуванням капіталістичного ладу.

Робітник.

3 НАШОЇ ПРАЦІ.

Савт Поркюайн, Онт.

Довго вже не писалося нічого в пресі про «Савт Поркюайн». Щоби ми не подумав, що в нас немає робітників і робітничих організацій, то я напишу кілька слів про місцеву організаційну працю.

В нас є відділ ТУРФДМ, відділ Р.З.Т., відділ Жінської і відділ Секції Молоді. Працюють вони досить гарно, тільки наші робітники важко звикли за перо і описати ту працю. Правда, минуло несли ми не робили два місяці в Укр. Роб. Домі нічого, але як тільки вода вступила ми знову звикли за роботу; відбували пікані, устроювали представлення і концерти, а з наступним зимовим сезоном почали відбувати співочі танці і лекції.

В місяці жовтні наш відділ Р.З.Т. перевів кампанію за придбанням нових членів; працював — 24.

Куди придивитися з боку до цієї праці, то воно виглядає не зле, але на ділі в нас є великі нестачі. Важніші з тих нестач є такі: брак гармонії меже членами Р.З.Т. а ТУРФДМу та байдужість до праці позамісцегового характеру.

Члени Р.З.Т. від деякого часу почали відгороджуватися китайським музикою від турфдомівців. В освітній групі участі не беруть ніколи, а тільки приходять раз у місяць заплатити вклади. Це стає правилом і набуває у них городжанство, а коли який турфдомівець (що є членом Р.З.Т.) на мітінгу зверне їм на це увагу, то вони ще й обурюються.

З працею позамісцегового характеру в нас також не краще. Коли прийдеється устроїти часом якийсь протестивний мітинг або щось до цього подібне, то наші члени нечає змоватися, щоб не йти на такі мітінги. Часами ж виступає перед загальною місцеворобітничою та таких членів робітничих організацій.

Член.

ЯК ПРИДБАТИ ЧИТАЧІВ.

Едмонтон, Алта.

Вже багато писалося в нашій пресі про те, яких заходів треба уживати, щоби зацікавити нашу молодь до читання української літератури і робітничої преси. Багато тих заходів застосовувано на місцях, але все без більших успіхів. І зараз ми маємо мало такої молоді, що перечитують свій журнал, а ще менше такої, що дописує до нього. Молодь не легко вярвуться з під впливу вулиці, щоби вярвуться до літератури. Але зробити це ми можемо.

Я думаю, що ми досягнемо певні успіхи на цьому полі, коли видаватимемо для молоді ілюстрований журнал з широким повсякденним, щось в дусі пригодів Панаса і Танаса, що друкується зараз на останній сторінці Світу Молоді. Це зацікавить молоді і притягне її до читання, а потому, набувши звичку, вона переїде і до серйозного матеріалу.

Тепер же кілька слів про журнал, якого у нас нема, але якого нам конче потрібно. Маю на думці гумористичний журнал. Коли би ми були в силі видавати такий журнал, то він зробив би нам велику роботу. Ми могли би легко пропхати його на саме суспільне діло, до найбільше вдаліших елементів робітничої класи: до піяків, картогарів, пуарушників то що. Там висміюючи їх хиб, ми направляли би їх на правильний шлях, а також охоронили тим же самим способом робітників, які не подобим же туди. Тай не тільки те, а добрим гумором можна лігати багато суспільних недуг.

Подумайте над тим, товариші! Як що ми тільки можемо, то зробім це. Т. Березюк.

ТАКИХ ЩЕ Є БАГАТО.

Донива, Онт.

Весною, на святковий десятиліття ТУРФДМ в Торолд, я стінуся з одним знайомим робітником. Бакаючи йому добра, я стався зблизити його з нашою організацією і тому взяв його з собою до Укр. Роб. Дому на концерт. На концерті я пізнав во його поведінку, що він не дуже до захоплюється мистецтвом. Він критично весь час і позивав мимо того, що концертна програма була виконана дуже добре. А коли один товариш виступив з промовою і згадав у ній кілька словами про північню, то мій знайомий став посміхатися з нього, промовоюючи: «І хто його подумкає, такі дурниці ми вже не раз чули!» і т. д.

Зимки вінніпегського Укр. Роб. Дому не купув так, пояснюючи це тим, що він, мовляв, на такі дурниці не дуже грошей видавати. Минуло літо. Мій знайомий поїхав до Порт Колборн шукати за роботою. Шукав він за ново «випробованим» життєвим шляхом, тобто заливаючи одному босовому приятелю горлячку. Переїздяючи випадково через Порт Колборн, я перестерігав його, що саме тут він викладає даром гроші і що не знайомство й обійники на роботу тягнутьміуться доти, доки в роботу будуть гроші в кишені. Та він не повірив мені і останає шукати роботи далі.

Недавно він, не діставши такої роботи, повернув назад до Торолд. Повернувшись до грошей і хотів та жадується перед робітниками, що гроші стравили і роботи не дістав. Таких робітників, що поступають подібно як цей, ще є дуже багато. Вони вдають мурдих, насміхаються з організації і салів організаційних робітників, а витрачені на піддержку робітничих організацій гроші уважають за марно пропані.

І чим кінчать такі веснянки? А кінчать вони звичайно тим, що якийсь небузд картогар або пиячка обдере їх з послідніх грошей і потому, на випадок слабости, вони йдуть до тої самої організації, на яку кричали, за поміччю.

П. Пурич.

СВІТЛА Й ТІНЬ.

Форд Сіт, Онт.

Чи є рідниця між прогібіцією Злучених Держав і Канад? А як є, то в чім саме?

Возьмим прогібіцію Злучених Держав, акт Волстела, себто 18-та поправка до конституції Злуч. Держ. Там говориться, що особа, яка влізла вступити проти 18-ої точки (себто продавати або виробити алкоголь) підлягає карі, грошевої або тюремній, а часом обидом параз.

А як в дійсності воно так є? Зовсім ні. Поїдте сьогодні до Злучених Держав, зайвіть до першої хати або до скелю (стор), ви дістанете, чого самі захочете.

Дехто скаже, що це неможливо, бо уряд Злуч. Держ. витрачає великі суми грошей на прогібіційних агентів. В тім то й діло, що уряд видає великі суми грошей на прогібіцію, а бундлегство росте, як гриби по дощі.

Щи самі, що гозосуться в конгресі за внаслідкуванням більшої суми грошей на прогібіційних агентів, як раз і є в силі ці тими агентами й бутлегерами. Хоч би на доказ цього, були ріжні «інвестигації» не доказано, що кон-

функціонари були в контакті з бутлегерами і ріжкого роду дефраздантами. Каліфорнійський сейт здається найбільшій в цьому ділі, бо вже й на шові показують бутлегерів під заголовком «Gang War» (війна ме між двома шайками продавців алкоголю і т. и.).

На такий «шов» варто піти і я рекомендую це тим робітникам, які вярвуть в доброзачливість уряду. Треба знати одне: коли така фірма перейшла урядово цензуру, то в дійсності там не показували й одної десятої того, що робиться у так званій «Under ground».

В Шкаго, було багато випадків, де дві противні собі шайки стріяли до себе із машинних криків. Багато людей, які переходили в той час узаєчно азідали ранені або убиті.

А що уряд Злуч. Держ. на то? Займа річ, що ніколи його поодинокі стейти нічо не обходять, а як і робить що в тім напрямку, то тільки вислає «інвестигаційні» комісії і на тім кірчяться, бо не можна знати винних. А якщо! О, як робітники викличуть страйк і домагаться більшого куса хліба та кращих умов праці, ну, це вже діло урядового роду. Така «комісія» знайде всіх страйкерів бунтівниками і бомборобами. (І знайде навіть кілька бомб, як чого вимагає справа, щоб були докази на суді проти страйкерів.) З чого виходить, що прогібіція разом з бутлегерами добра річ і робітники — страйкери зі своїми організаціями — це бунтівники.

Я вже сказав де-що про прогібіцію в Злучених Державах, а ще скажу кілька слів про Канадійську прогібіцію.

Чи зараз прогібіція в Канаді ріжниться в чім від попередніх років? Ні, великої ріжницї нема. Рідниця хіба в тім, що зараз, як декотрі знавіж кажуць, «штов» дужчий. Ажське, дужчий.

Рідниця ще й в тім, що зараз державна має дохід, цього податок, а перше цього не було.

Струтинський.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

ВІННІПЕГ, МАН.

Цим повідомляється всіх членів відділу Жінської ТУРФДМ у Вінніпегу, що СПЕЦІАЛЬНІ ЗБОРИ відбуваються в середу вечером, 23 сінця. Присутність всіх членків обовязково.

Заряд.

ІСТ КИЛДОНАН, МАН.

Одним повідомляється українських мешканців в Іст Килдонан і Елмвуд, що в суботу, 19 сінця, в УРД драмгурток виставить прекрасну та зворушуючу драму на 5 дій С. Беда і н. «ДІТІ НУЖДИ». Шукую статистів перший раз в Іст Килдонан. Приходьте громадою. Вступ для дорослих 25 ц., для дітей 10 ц. Початок в годині 8.30 вечером.

Також повідомляється українських мешканців в Іст Килдонан і Елмвуд, що в неділю, 20 сінця, в Укр. Роб. Домі відбується КОНЦЕРТ. Приходьте громадою і допривіть добровільними датками. Початок в год. 8.30 вечером.

БРУКЛЕНД, МАН.

Стараним драмгуртка при відділі Р.З.Т. в Брукленд, Ман. відбудеться в суботу, 19 сінця 1929 р. в червоній школі драму в трох діях п. «ОДНОЇ НОЧІ». Робітники і робітничі приходьте громадою побачити цю цікаву й повчальну шукку. Вступ для дорослих 25 ц., для дітей 10 ц. Початок в годині 8.30 вечером.

ТРАНСКОНА, МАН.

Стараним драмгуртка при відділі ТУРФДМ, відбудеться в суботу, 19 сінця 1929 року, в салі УРД в Трансконі невмиручу, цікаву й веселу драму на п'ять дій з гуртовими сценами і танцями п. «БЕЗТАЛАННА». Дуже гарні та веселі гуртові сцени, чарівні мелодії українських сольових та гуртових пісень. В цій славній драмі беруть участь найкращі наші мистецькі сили. Кожний український робітник і робітничка повинні обовязково прийти в день постановки цієї драми. Початок рівно в годині 8.30 вечером. Вступ лише 25 ц. Говорити про виставу «Безталанна» всім. Приходьте громадою і приходьте на час. На виставі «Безталанна», ви розвеселите себе й відпочинете доволі.

БРЕНДОН, МАН. І ОКОЛІЦЯ.

Стараним відділу Комуністичної партії Канади в Брендоні, устроюється в суботу, 19 сінця в Укр. Роб. Домі на 7-й вулиці СВЯТОЧНИЙ МІТІНГ для вшанування 5 річниць смерті великого вчителя і вождя працюючих І. Леніна. Робітники і робітнички! Візьміть в цій святій масової участі! Початок в год. 12. пополуноді.

МОНТРЕАЛ, КВЕ.

В неділю, 27 сінця, в Принц Артур салі відбувається СВЯТО з концертною програмою для вшанування пам'яті шесті річниць смерті Леніна. Бесідники промовлять в рідних мовах. Початок концертів в годині 8.30 вечером.

РІЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ ТУРФДМ У ВІННІПЕГУ.

Цим подається до відома всім членам відділу ТУРФДМ у Вінніпегу, що в неділю, 20 сінця 1929, в год. 2. по полудні в Укр. Робітничий Домі відбуються

РІЧНІ ЗБОРИ.

Всі члени обовязково повинні прийти на збори точно на означений час.

При вході до салі кожний член мусять виказати членською книжечкою. На цих зборах членських вкладок не будуть приймати.

ДР. Ф. РИБАК

М.Д. С.М. L.M.C.C.
ЛІКАР, ОПЕРАТОР І АКУШЕР
З довголітнім практикою в шпиталях Біннірей, Шіаго і Монреалі.
Оперативні виконую в шпиталях.
Офіс: — 594 SELKIRK AVE.
Телефон: — 55 323
Резиденція: — 502 ALFRED AVE.
Телефон: — 54 000
WINNIPEG, MAN., CANADA

ФАХОВЕЦЬ Є КОНЕЧНИМ!

Годинник є особливо ніжним механізмом — його треба поводити істи до складеному фахівцеві для зрегулювання й направи.

В Українській Кінгріні Ви є певні найбільше досвідчені, старанні і точної роботи, бо там є вчений і досвідчений годинників зі старого краю, котрий направляє годинники якого небузд виробу — кишенькові — стільні — або столичі — скоро, дешево і за повною гарантією.

Елаб модель, «арист вач», 15 рубінових каменів, грубо позолочений білим золотом. Ціна \$3.50

№ 500 — Уранія Електрик Тайм-Кіпер, 15 каменів, годинник котрий тримає точно час так, що не робить ріжницї більше як 10-40 секунд на тиждень. В кількох ковертах \$4.50

№ 828 — Ааміра, 7 каменів, нікельові коверти \$5.50

7 каменів, позолочені, гравіровані коверти \$6.50

№ 829 — 15 каменів, нікельові коверти \$9.00

15 каменів, позолочені коверти \$10.00

№ 830 — 21 каменів, нікельові коверти \$12.00

№ 152 — Валтам, 15 рубінових каменів, нікельові верк, срібна коверта. Ціна \$22.00

№ 151 — Швайцарський верк, 17 каменів, цінне, Ціна \$12.00

№ 152 — Швайцарський верк, 15 рубінових каменів. Ціна лише \$9.50

Продаємо з повною писемною гарантією. Пишіть по каталогу.

UKRAINSKA KNУHARNIA
660 Main St., Winnipeg, Man.
Філія:
9916 Jasper Ave., Edmonton, Alta.

ВІДАЙМО ПОШАНУ!

Стараним Ц.М.К. Комуністичної партії Канади в Торонто, Онт., відбувається у ВІВТОКР, 22 СІЧНЯ 1929 р. В СТАНДАРД ТЕАТРІ, річ вулиці Додас і Спадьян

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ-МІТІНГ

ДЛЯ ВШАНУВАННЯ П'ЯТОЇ РІЧНИЦІ СМЕРТІ Н. ЛЕНІНА.

Промовляти буде ДЖЕК МЕКДОНАЛД і інші промовці. В концерті візьмуть участь: Фрайгайт хор і Діточа оркестра.

Початок в годині 8. вечером.

УВАГА! ТОРОНТО! УВАГА!

Стараним Українського Відділу Робітничого Спортивного Товариства влаштується в суботу, 26 сінця 1929, о годині 8. вечером, в Українськй Робітничий Домі 300 Бетгорт Ст.

ПЕРШИЙ СПОРТИВИЙ ВЕЧІР.

Програма незвичайно цікава й ріжнородна, що вміщає загальні вільні й ритмічні вправи, весі (піраміди), змагання, танці і т. д. Окрім самого Українського Відділу Роб. Спортивного Товариства виступлять теж запрошені друзі братів спортивної організації. Впрями й танці відбуватимуться в супроводі музики.

Приходьте як найчисленніше побачити наші перші досягнення на полі розвитку фізичної культури.

Всі на спортивний вечір у Українськй Робітничий Домі!

ТИММІНС, ОНТ.

Цим звертається увагу всіх членів і консументів Робітничої Кооперативної в Іллінойс Онтгері, щоб поприносили всі реєстри за 1928 р., бо лише по дорученні реєстрів одержать вашу частину чистого зиску відповідно до кутни. Реєстри треба принести найзайде до 26 сінця 1929 р. Ціх реєстрів конче потрібно для точного відрахунок, зв'яз з чого дається на річних зборах кооператива 24-го лютого.

Др. В. ЧАСНИЙ
ЛІКАР, АКУШЕР І ОПЕРАТОР (M.D., O.M., L.M.C.C.)
з практикою в шпиталях в Монреалі і Ст. Буафес.
413 SELKIRK AVE. — Phone 55 866 — WINNIPEG
(На місці д-ра Германова.) Урядові вечерами.

ТІЛЬКИ В МІСЯЦІ СІЧНІ!
по великій зношій робимо убрания і овергоувти. Використайте цю нагоду і порадю одержити за дешевою ціною. За солідне виконання румно. Заходьте до нас особисто, а з провісній пам'яті до:

КУЗЬК & ДЕМКІВ
814 MAIN STREET Cor. JARVIS AVE. WINNIPEG, MAN.

ДР. Й. С. ЧАЙНІВ
ЛІКАР АКУШЕР І ОПЕРАТОР (B.A. M.D.)
Офіс: 349 BATHURST STREET Toronto, Ont.
Тел. Trinity 7132
Офіс і мешкання: 268 ROYCE AVENUE Tel. LLOYDLOCK 3353
Урядові години — від 2 до 4 і від 6 до 8.

ПОСТІЙНО ТРЕБАМІ СПЛЕТИ ВОЛОССЯ І КУЧЕРІ
можна одержати через укювання
PRAIRE ROSE MARCELINE
Це средство до волосся можна набути у всіх аптекх, як також і в Hudson's Bay шпоти в ціні 25ц., 50ц. і \$1.00 за флашку.

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ
Робимо до міри зношій овергоувти, оціні плащі, убрания, сукні найновішої моди з найліпшої матерії і сукни по зношеній ціні. Завезимо роботу на означений час і за задоволення румно. Також чистимо, прасуємо й направляємо.

А. СНОМА — 567 SELKIRK AVE. — WINNIPEG, MAN.

ДР. ЙОСИП МЕГАС
ОПЕРАТОР, ЛІКАР, АКУШЕР
Найновіша екс-реш машина. Найновіші електричні машини до бонорезального ділення металу.
10164A — 101 STREET
Room 201 KITCHEN BLDG.
Edmonton, ALTA.
Телефон 1341

ДР. П. ГУЦУЛЯК
ДЕНТИСТ
Урядов в своїй канцелярії п. ч.
429 SELKIRK AVENUE.
Між Салтер і Powers Sts.
Телефон: 55 298

ДР. ІВАН ОРОБКО
ЛІКАР І ХІРУРГ
ЕКС-РЕШ ЛЬОБОТОРИЯ
207 MOSER RYDER Bldg.,
101st Street, Edmonton, Alta.

ДР. С. ДЖ. ГЕРБЕРТ
ХІРУРГ-ОПЕРАТОР.
Урядов від 2 до 5 год. пополуноді
Телефон до офісу: 22 633
Телефон до дому: 82 461
412 BOYD BLDG., WINNIPEG

ДР. ГРИГОРІЙ НОВАК
М.Д. С.М.
ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
Телефон: 54 351
459 Selkirk Ave., Cor. Powers
WINNIPEG, MANITOBA

ПОСИЛАЄМО ГРОШІ
до старого